

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobců: **a) A. H., b) Z. H., a c) nezl. Z. H.**, zast. zákonným zástupcem, žalobcem a), zast. JUDr. Vladimírem Škrétou, advokátem, se sídlem Liberec, U Soudu 363/10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 13. 9. 2006, č. j. 58 Az 7/2006 - 48,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupci žalobců JUDr. Vladimírou Škrétovi, advokátovi, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 8211 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem ze dne 13. 9. 2006, č. j. 58 Az 7/2006 - 48, Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka Liberec (dále jen „krajský soud“), zamítl žalobu žalobců (dále jen „stěžovatelů“) proti rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 2. 2006, č. j. OAM-1624/VL-19-BE01-2005, č. j. OAM-1622/VL-19-BE01-2005, a č. j. OAM-1626/VL-19-BE01-2005, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Přezkoumávanými rozhodnutími žalovaný neudělil stěžovatelům azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a dále rozhodl, že na stěžovatele se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona.

Proti tomuto rozsudku podali stěžovatelé včas kasační stížnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně

přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 933/2006, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít

o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Na tomto místě považuje Nejvyšší správní soud za nutné podotknout, že stěžovatelé žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti neuvedli a Nejvyšší správní soud se tak mohl otázkou přijatelnosti posuzované kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Z obsahu správního a soudního spisu vyplývá, že stěžovatelé ze země původu odešli proto, že stěžovatel a) se podílel v rámci výkonu svého zaměstnání jako řidič na předvolební kampani neúspěšného kandidáta na post prezidenta V. Ja. a dostal se do problému s přívrženci vítězného kandidáta V. Ju. Sám žádnou politickou činnost nevyvíjel, nijak se politicky neangažoval. Jednání neznámých osob nahlásil místní milici, ta věc neřešila. Na žádný jiný orgán se se svými problémy v zemi původu neobrátil. Stěžovatel rovněž uváděl, že měl v zemi problémy se svojí arménskou národností. Obdobné útoky neznámých osob směřovaly i k ostatním členům rodiny, resp. k ostatním stěžovatelům.

Stěžovatelé v kasační stížnosti uvedli, že ji opírají o důvody vymezené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), d) s. ř. s., tedy z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a zároveň z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů napadeného rozsudku. Konkrétně spatřují důvodnost těchto námitek v následujících skutečnostech. Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že stěžovatelé sice tvrdí, že se na Ukrajině obrátili na příslušné státní instituce, avšak nebylo jim vyhověno, ovšem neposkytli o tom žádné důkazy. Stěžovatelé tvrdí, že tomu tak bylo proto, že s nimi nebyl dvakrát sepsán ani protokol, navíc jim žádná pomoc nebyla poskytnuta. Krajský soud vyšel z toho, že stěžovatelé nebyli vystaveni pronásledování, jak je má na mysli zákon o azylu, byť jim jednání soukromých osob působilo psychickou újmu. Tento psychický nátlak na stěžovatele byl dle jejich názoru podporován a trpěn ze strany státních úřadů Ukrajiny. Z toho stěžovatelé dovozují, že byli pronásledováni a spadají tak do rozsahu § 12 zákona o azylu. Dále stěžovatelé nesouhlasí s názorem krajského soudu, že milice, na niž se stěžovatelé ve své zemi obrátili, nepředstavuje státní orgány Ukrajiny. Konečně spatřují nedostatek v odůvodnění rozsudku krajského soudu v tom, že se krajský soud nezabýval žalobní námitkou, že správní orgán v podstatě „okopíroval“ odůvodnění § 12 zákona o azylu a že institut překážek vycestování je rozdílný od institutu azylu, čemuž mělo být odůvodnění rozhodnutí žalovaného přizpůsobeno. Stejně tak se krajský soud nevyjádřil k námitce účelového použití rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva a jejich odůvodnění uvedených v žalobách stěžovatelů. Z těchto důvodů navrhli stěžovatelé zrušení napadeného rozsudku krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení u tohoto soudu.

Nejvyšší správní soud již vícekrát ve své předchozí judikatuře zdůraznil, že obecné tvrzení o pronásledování, bez prokázání existence takového pronásledování, za situace, kdy se stěžovatel účinně neobrátil se svými problémy na státní orgány v zemi původu, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu. Stejně tak v souladu s touto judikaturou nelze považovat za pronásledování ve smyslu ustanovení § 2 odst. 7 zákona o azylu, jestliže je žadatel o azyl pronásledován či podroben výhrůžkám od osob soukromých či jejich organizací, na jejichž počínání se státní moc země jeho původu aktivně nepodílí ani je vědomě netrpí (viz blíže rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 395/2004 - 68, dále rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 -

36, přístupné na www.nssoud.cz). Za soukromé osoby lze bezpochyby považovat jak členy určitých organizovaných skupin či politických stran a hnutí. V posuzované věci je zřejmé, že se jedná přesně o situaci, kdy se stěžovatelé dostali do konfliktu nikoliv s ukrajinskou státní mocí, nýbrž s organizovanými skupinami osob, které svým vyhrožováním a poškozováním majetku i fyzickým násilím projevovaly svůj nesouhlas se zaměstnáním stěžovatele A. H. u jedné z politických stran. Jak bylo již ve správním řízení postaveno najisto, problémy stěžovatelů nebyly způsobeny vyjadřováním jejich politického přesvědčení či orientace, nýbrž faktem, že stěžovatel A. H. vykonával práci pro politickou stranu V. Ja. Jak vyplývá ze správního spisu, stěžovatel se nedomáhal přešetření postupu místních milicionářů, kteří jeho věc odmítli prošetřit a sepsat s ním alespoň protokol. Je tedy zřejmé, že stěžovatelé se účinně nedomáhali nápravy u ukrajinských státních orgánů a své problémy neřešili způsobem, který ukrajinský právní řád předvídá a garantuje. Proto v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu nemohou být považovány za osoby pronásledované ve smyslu citovaného ustanovení § 2 odst. 7 zákona o azylu, ve znění pozdějších předpisů.

Co se týče námitek směřujících do odůvodnění rozsudku krajského soudu, Nejvyšší správní soud považuje za vhodné pouze stručně konstatovat, že krajský soud v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu hodnotil podmínky výroku rozhodnutí žalovaného o překážkách vycestování samostatně (viz blíže rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2004, č. j. 2 Azs 12/2004 - 40, rozsudek ze dne 11. 5. 2005, č. j. 3 Azs 246/2004 - 40, a dále rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 7/2003 - 60, všechny viz www.nssoud.cz). Dle této judikatury je nutné hodnotit existenci překážek vycestování v souladu s ustanovením § 91 zákona o azylu odděleně od podmínek pro udělení azylu dle ustanovení § 12 téhož zákona. Jak však Nejvyšší správní soud přílehavě konstatoval v právní větě posledně citovaného rozsudku, jako překážku vycestování stanoví § 91 odst. 1 téhož zákona nutnost zjištění skutečnosti, zda by vycestováním mohlo dojít k ohrožení života nebo svobody. Na věci nic nemění, že jak pronásledování podle ustanovení § 12 téhož zákona, tak i ohrožení života se má dít ze stejných důvodů. Jinak řečeno, jedná se o odlišné spolu související instituty, nicméně k jejich hodnocení může být v kontextu daného případu užito stejných skutkových okolností. Žalovaný ve svých rozhodnutích posuzoval danost překážek vycestování samostatně a svůj závěr též dostatečně a přesvědčivě odůvodnil. Jelikož stěžovatelé se dovolávali existence překážky vycestování de facto s poukazem na strach ze soukromých osob bez jakéhokoli vztahu k ukrajinskému státnímu aparátu, které jim vyhrožovaly a škodily již v době pobytu stěžovatelů na Ukrajině před odjezdem do ČR, nelze než potvrdit úvahu krajského soudu, že správní orgán o překážkách vycestování rozhodl v souladu s právem a mezinárodními závazky ČR.

Námítkou o údajné nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku z důvodu, že z něj není zřejmé, zda krajský soud rozhodoval o žalobě syna stěžovatelky b) (nezl. E. H.), se Nejvyšší správní soud nezabýval z důvodu, že tento nezletilý stěžovatel kasační stížnost společně se stěžovateli a), b) a c) nepodal. Označený stěžovatel podal proti rozsudku samostatnou kasační stížnost, o které rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 21. 6. 2007, č. j. 4 Azs 19/2007 - 99, jímž řízení o této kasační stížnosti k jejímu zpětvzetí zastavil.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané stěžovateli v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud nezjistil existenci žádného důvodu přijatelnosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Dospěl totiž k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Odměna zástupce stěžovatelů JUDr. Vladimíra Škréty, advokáta, který byl stěžovatelům ustanoven soudem, byla stanovena za dva úkony právní služby, tj. první porada s klienty včetně převzetí a přípravy zastoupení a písemné podání soudu ve věci samé podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši zvýšené o polovinu mimosmluvní odměny podle § 12 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. Sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon činí v tomto případě 2100 Kč. Po zvýšení mimosmluvní odměny o polovinu z důvodu spojení věcí tato sazba činí 3150 Kč za jeden úkon právní služby. K tomu je třeba přičíst režijní paušál za dva úkony právní služby ve výši 600 Kč (2 x 300 Kč). Za výše uvedené úkony tak náleží zástupci stěžovatelů odměna ve výši 6900 Kč + 19 % DPH, tedy v celkové výši 8211 Kč. Zástupci stěžovatelů tak bude vyplacena částka ve výši 8211 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. září 2007

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu